

militairen die tot voortzetting van de oorlog opriepen; zij trachtten zich in Tokio meester te maken van openbare gebouwen, maar dat verzet, dat niet veel om het lijf had, werd spoedig bedwongen. Verschillende hoge militairen, onder wie de minister van oorlog, de voorlaatste chef van de generale staf en de oprichter van het *Kamikaze*-korps pleegden zelfmoord – de overgrote massa evenwel zowel van de Japanse militairen als van de burgerbevolking conformeerde zich aan de nieuwe gedragslijn die de keizer persoonlijk had voorgeschreven.

Soezoeki trad in de middag van de 15de augustus af en enkele uren later benoemde Hirohito een van zijn ooms, generaal prins Higasjikoeni, tot minister-president. Als minister van buitenlandse zaken trad nu opnieuw Sjigemitsoe op, prins Konoje werd minister zonder portefeuille en naaste adviseur van Higasjikoeni, in wiens persoon de keizerlijke familie in het kabinet vertegenwoordigd was. Het was de keizer duidelijk dat hij op dit allerkritiekste moment in de gehele geschiedenis van Japan zijn bij de Japanners als heilig geldend gezag over de volle linie tot gelding moest brengen: een nieuw keizerlijk edict gelastte alle strijdkrachten de wapens neer te leggen en afschriften van het edict werden door leden van de keizerlijke familie naar de hoogste bevelhebbers gebracht die zich buiten Japan bevonden: een ging naar Mandsjoerije, een tweede naar bezet China, een derde naar Saigon waar zich het hoofdkwartier bevond van Teraoetsji's *Nanjo*-legergroep.

★

Het in wezen toch onverwacht snelle einde van de Japanse weerstand en de grote afstanden bewerkstelligden dat het geruime tijd duurde voordat de in Washington voorbereide capitulatie-overeenkomst werd ondertekend. Als datum voor die plechtigheid, die plaats zou vinden aan boord van het in de Baai van Tokio liggende Amerikaanse slagschip 'Missouri', was door MacArthur als *Supreme Commander for the Allied Powers* (wiens beleid overigens niet door die *Allied Powers* maar alleen door de Verenigde Staten zou worden bepaald) de 31ste augustus aangewezen. Een typhoon noopte tot uitstel: het was de 2de september toen Sjigemitsoe namens de Japanse regering en hoge militairen namens het Grote Hoofdkwartier hun handtekening zetten onder het hun voorgelegde stuk.¹

¹ De 'Allied Powers' waarvan ook in de capitulatie-overeenkomst sprake was, waren de Verenigde Staten, Groot-Brittannië, Nationalistisch China en de Sowjet-Unie